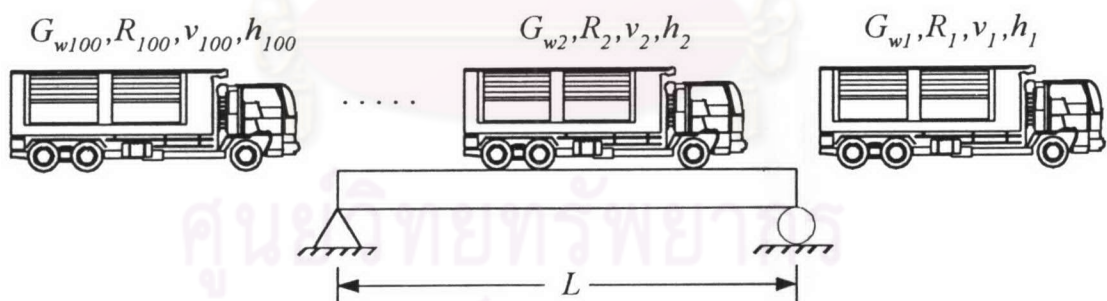

บทที่ 8 การหาน้ำหนักจากการสั่นตัวอย่างรถ

ในบทนี้จะทำการสั่นตัวอย่างรถ 100 คัน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อศึกษาถึงผลของน้ำหนักรวม อัตราส่วนของน้ำหนักล้อหน้าต่อน้ำหนักรวม ความเร็ว ระดับของความขรุขระ ระยะทางที่รถวิ่งห่างจากแนวกลางของสะพาน ไปพร้อมๆ กัน โดยนำรถ 100 คัน ดังกล่าวนี้วิ่งผ่านแบบจำลองที่ใช้ในการสร้างสัญญาณความเครียดแล้วนำสัญญาณความเครียดที่เกิดขึ้นมาหาน้ำหนักรวมทางสถิติของรถด้วยวิธีไดนามิกโปรแกรมมิ่ง โดยที่ในการหาน้ำหนักรถจะแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 กรณีคือ การหาน้ำหนักรถโดยไม่พิจารณาผลการบิดของสะพานและการหาน้ำหนักรถโดยพิจารณาผลการบิดของสะพาน หลังจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ในเชิงสถิติ

8.1 การสร้างสัญญาณความเครียดจากรถ 100 คันที่วิ่งอยู่บนสะพานโดยไม่พิจารณาผลการบิดของสะพาน

ในหัวข้อนี้รถ 100 คัน จะวิ่งที่ตำแหน่งแนวกลางของสะพานที่มีจุดรองรับเป็นแบบธรรมดา ซึ่งมีคุณสมบัติต่างๆดังนี้คือ ความกว้างของสะพาน $B = 8.2$ เมตร, ความยาวของสะพาน $L = 35$ เมตร, น้ำหนักของสะพาน $m_0 = 332$ กิโลกรัม/เมตร², $EI = 1.71 \times 10^{10}$ นิวตัน.เมตร², $\omega_1 = 20.1$ Hz, $\omega_2 = 80.4$ Hz, $\omega_3 = 180.9$ Hz และ $\omega_4 = 15.71$ Hz (ω_1, ω_2 และ ω_3 คือความถี่เชิงมุมของโหมดการดัดในโหมดที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วน ω_4 คือความถี่ธรรมชาติเชิงมุมของโหมดการบิดในโหมดที่ 1), $\xi_1 = \xi_2 = \xi_3 = \xi_4 = 0.01$ (ξ_1, ξ_2 และ ξ_3 คือสัดส่วนความหน่วง (damping ratio) ของโหมดการดัดในโหมดที่ 1, 2, และ 3 ตามลำดับ ส่วน ξ_4 คือสัดส่วนความหน่วงของโหมดการบิดในโหมดที่ 1) ระยะจากแนวแกนสะพานถึงท้องสะพานเท่ากับ 1.1 เมตร

รูปที่ 8.1 การหาน้ำหนักรถ 100 คัน โดยไม่พิจารณาผลการบิดของสะพาน

คุณสมบัติต่างๆของรถซึ่งได้แก่ น้ำหนักรวม Gw อัตราส่วนของน้ำหนักล้อหน้าต่อน้ำหนักรวม R ความเร็ว v และระดับของความขรุขระบนผิวสะพาน h สำหรับรถแต่ละคันจะได้รับการสุ่มโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการสุ่มแบบเดียวกัน (Uniform Random) ซึ่งแสดงอยู่ในตารางที่ 8.1 และ 8.2

หลังจากนั้นหาความเครียดที่ตำแหน่ง $L/4, L/2$ และ $3L/4$ โดยวิธีการเหมือนกับหัวข้อ 6.1 โดยสัญญาณที่ใช้จะถูกแบ่งช่วงข้อมูลออกเป็น 500 ช่วงเท่าๆกัน

ตารางที่ 1 คุณสมบัติต่างๆของรถคันที่ 1-50

No.	G_w (ton)	R (%)	v (m/s)	h (cm)	T (%)
1	23	27.5	20	0.3	22.5
2	36	25	25	1.2	10.0
3	24	30	23	0.3	7.5
4	21	7.5	12	0.8	20.0
5	38	22.5	7	0.9	30.0
6	27	12.5	25	1.6	30.0
7	21	15	5	1.5	27.5
8	28	5	21	0.9	5.0
9	21	22.5	6	0.2	25.0
10	26	27.5	23	0.4	27.5
11	21	22.5	25	0.8	5.0
12	25	22.5	15	0.8	17.5
13	27	5	18	1.5	0.0
14	38	20	6	0.9	5.0
15	27	25	22	2.0	25.0
16	21	7.5	24	0.8	0.0
17	16	2.5	22	1.9	22.5
18	20	7.5	23	1.6	5.0
19	28	2.5	7	0.0	27.5
20	30	12.5	19	0.4	7.5
21	26	12.5	10	1.5	12.5
22	39	27.5	23	0.5	15.0
23	23	20	13	0.2	15.0
24	29	10	18	1.1	10.0
25	27	5	20	0.2	12.5

No.	G_w (ton)	R (%)	v (m/s)	h (cm)	T (%)
26	37	15	11	0.1	20.0
27	31	22.5	25	0.7	0.0
28	37	10	16	1.6	0.0
29	31	2.5	5	1.5	27.5
30	39	30	20	0.7	25.0
31	32	17.5	6	1.1	20.0
32	26	5	19	1.0	25.0
33	35	30	20	0.2	12.5
34	40	30	18	0.1	25.0
35	25	10	9	0.3	2.5
36	33	22.5	14	1.1	7.5
37	25	5	21	0.4	15.0
38	22	5	25	1.5	15.0
39	38	22.5	13	1.3	7.5
40	17	27.5	6	1.9	20.0
41	34	20	17	0.5	2.5
42	33	27.5	22	1.1	10.0
43	28	10	9	1.2	0.0
44	34	15	25	2.0	2.5
45	39	2.5	20	1.5	0.0
46	35	15	9	1.5	17.5
47	35	2.5	12	0.4	20.0
48	18	17.5	7	0.0	0.0
49	19	17.5	18	1.0	17.5
50	23	22.5	7	1.0	30.0

ตารางที่ 8.2 คุณสมบัติต่างๆของรถคันที่ 51-100

No.	G_w (ton)	R (%)	v (m/s)	h (cm)	T (%)
51	23	17.5	22	0.6	22.5
52	37	20	23	1.9	30.0
53	32	20	13	0.2	7.5
54	26	17.5	21	1.9	20.0
55	39	15	10	0.1	5.0
56	24	27.5	5	2.0	5.0
57	25	12.5	21	1.0	17.5
58	33	10	25	0.4	15.0
59	26	17.5	5	2.0	0.0
60	28	22.5	18	0.4	20.0
61	18	10	18	1.7	0.0
62	25	25	8	0.6	20.0
63	30	2.5	23	1.5	0.0
64	34	10	20	0.2	5.0
65	27	27.5	17	0.8	25.0
66	33	15	14	1.8	20.0
67	18	7.5	7	1.1	25.0
68	21	2.5	8	0.9	27.5
69	37	30	20	1.8	10.0
70	33	10	21	0.4	12.5
71	31	17.5	10	1.3	2.5
72	28	10	17	0.5	25.0
73	18	25	15	1.2	15.0
74	18	10	23	0.9	0.0
75	38	10	11	0.4	17.5

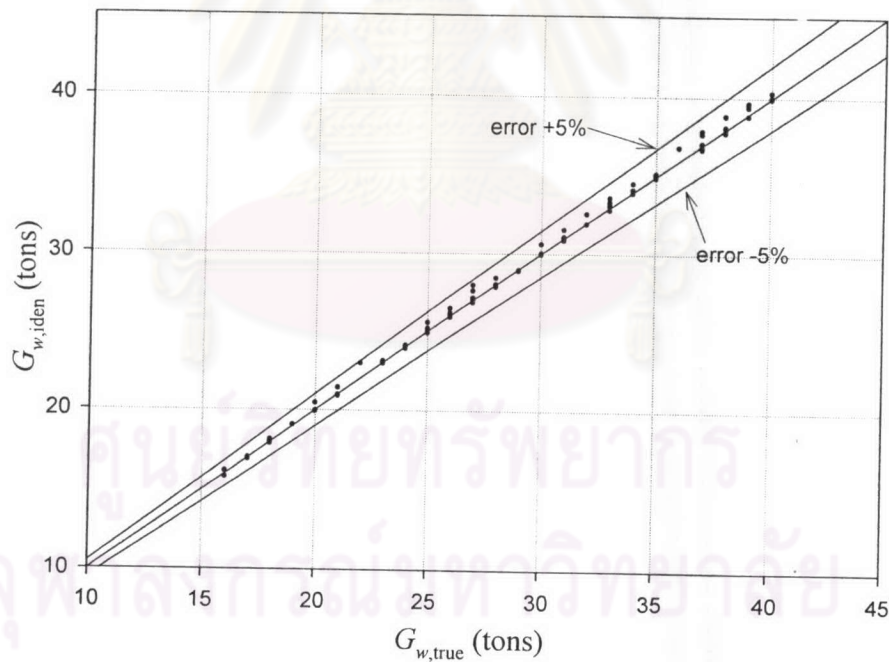
No.	G_w (ton)	R (%)	v (m/s)	h (cm)	T (%)
76	29	27.5	9	0.6	17.5
77	38	17.5	19	1.4	30.0
78	31	15	18	2.0	12.5
79	40	17.5	16	0.7	27.5
80	29	25	15	0.2	2.5
81	35	10	16	0.2	12.5
82	16	25	16	1.6	30.0
83	17	22.5	25	0.2	12.5
84	18	22.5	11	0.1	5.0
85	20	22.5	13	0.1	20.0
86	37	5	13	0.7	15.0
87	38	20	9	0.1	25.0
88	25	27.5	25	0.8	10.0
89	23	12.5	17	1.2	20.0
90	40	10	8	1.9	7.5
91	24	20	11	0.4	7.5
92	20	2.5	7	1.1	20.0
93	33	30	5	1.2	17.5
94	32	25	22	1.1	10.0
95	16	10	25	0.8	25.0
96	37	5	15	1.7	15.0
97	30	7.5	15	0.3	22.5
98	27	20	5	0.7	12.5
99	17	22.5	5	0.6	0.0
100	24	12.5	12	1.8	7.5

8.2 การหาน้ำหนักรถ 100 คันโดยไม่พิจารณาผลการบิดของสะพาน

หลังจากได้ข้อมูลสัญญาณความเครียดในหัวข้อ 8.1 แล้ว นำข้อมูลดังกล่าวมาหาน้ำหนักด้วยวิธีไดนามิคโปรแกรมมิ่ง ซึ่งใช้แบบจำลองที่เป็นชิ้นส่วนคาน (beam element) โดยแบ่งออกเป็น 7 เอลิเมนต์ และมีระดับชั้นความเร็ว (n) เท่ากับ 14

การคำนวณหาน้ำหนักรถ จะทำตามขั้นตอนต่างๆตามหัวข้อที่ 4.9 โดยมีค่า $P, A, B, Z,$ และ Q เหมือนกับสมการที่ (6.2)-(6.6) และมีค่าระยะห่างระหว่างเพลาร r ของรถแต่ละคันเท่ากับ 4.8 เมตร

การหาน้ำหนักรถ 100 คันโดยไม่พิจารณาผลการบิดของสะพานจะได้ผลดังรูป 8.2 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยเท่ากับ 0.41 % และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 1.02 % จากรูป 8.2 จะเห็นได้ว่าน้ำหนักที่หาได้ส่วนใหญ่จะมีค่าสูงกว่าน้ำหนักจริง แต่ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นก็มีค่าอยู่ในช่วง $\pm 5\%$ ซึ่งค่าความคลาดเคลื่อนสูงๆที่เกิดขึ้นจะเกิดจากรถที่มีความเร็วสูงและความขรุขระมีค่าสูงพร้อมๆ กัน ดังตารางที่ 8.3 และจากการวิเคราะห์เชิงสถิติหากสมมติให้การกระจายตัวของค่าความคลาดเคลื่อนเป็นแบบปกติพบว่าความน่าจะเป็นที่ค่าความคลาดเคลื่อนจะมีค่าน้อยกว่า 5% เท่ากับ 1

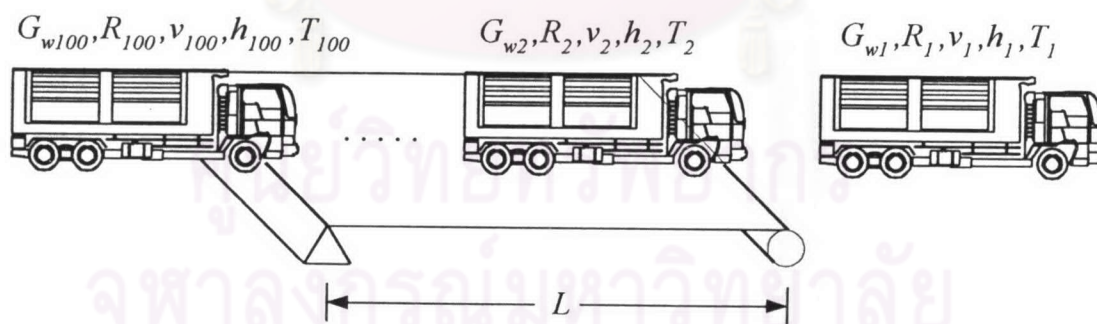
รูปที่ 8.2 น้ำหนักของรถ 100 คันที่หาได้จากวิธีไดนามิคโปรแกรมมิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับน้ำหนักจริงโดยไม่พิจารณาผลการบิดของสะพาน

ตารางที่ 8.3 ความคลาดเคลื่อนในการหาม้าน้ำหนักสูงสุด 5 อันดับแรกในกรณีที่ไม่พิจารณาผลการบิดของสะพาน

No.	G_w (tons)	R (%)	v (m/s)	h (cm)	error (%)
38	22	5	25	1.5	4.25
6	27	12.5	25	1.6	3.58
52	37	20	23	1.9	2.41
2	36	25	25	1.2	2.39
77	38	17.5	19	1.4	2.23

8.3 การสร้างสัญญาณความเครียดจากรถ 100 คันที่วิ่งอยู่บนสะพานโดยพิจารณาผลการบิดของสะพาน

ในกรณีนี้รถ 100 คัน จะวิ่งที่ตำแหน่งต่างๆ ของสะพานที่มีจุดรองรับเป็นแบบธรรมดา ซึ่งมีคุณสมบัติต่างๆ ดังนี้คือ ความกว้างของสะพาน $B = 8.2$ เมตร, ความยาวของสะพาน $L = 35$ เมตร, น้ำหนักของสะพาน $m_0 = 332$ กิโลกรัม/เมตร², $EI = 1.71 \times 10^{10}$ นิวตัน.เมตร², $\omega_1 = 9.59$ Hz, $\omega_2 = 39.14$ Hz, $\omega_3 = 90.65$ Hz และ $\omega_4 = 51.87$ Hz (ω_1, ω_2 และ ω_3 คือความถี่เชิงมุมของโหมดการดัดในโหมดที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วน ω_4 คือความถี่ธรรมชาติเชิงมุมของโหมดการบิดในโหมดที่ 1), $\xi_1 = \xi_2 = \xi_3 = \xi_4 = 0.01$ (ξ_1, ξ_2 และ ξ_3 คือสัดส่วนความหน่วง (damping ratio) ของโหมดการดัดในโหมดที่ 1, 2, และ 3 ตามลำดับ ส่วน ξ_4 คือสัดส่วนความหน่วงของโหมดการบิดในโหมดที่ 1) ระยะจากแนวแกนสะพานถึงห้องสะพานเท่ากับ 0.15 เมตร

รูปที่ 8.3 การหาม้าน้ำหนักรถ 100 คัน โดยพิจารณาผลการบิดของสะพาน

คุณสมบัติต่างๆ ของรถแต่ละคันจะเหมือนกับหัวข้อ 8.1 แต่จะมีผลการบิดของสะพานอันเนื่องมาจากรถวิ่งห่างจากแนวกลางของสะพานเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยที่การบิดของสะพาน (T) สำหรับรถแต่ละคัน ดังตารางที่ 8.1 และ 8.2 สามารถคำนวณได้ตามสมการ (7.6) เมื่อทราบระยะที่รถแต่ละคันวิ่งห่างจากแนวกลางของสะพานว่ามีค่าเท่าใด (ระยะที่รถแต่ละคันวิ่งห่างจากแนวกลางของสะพานจะได้จากการสุ่มโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกัน)

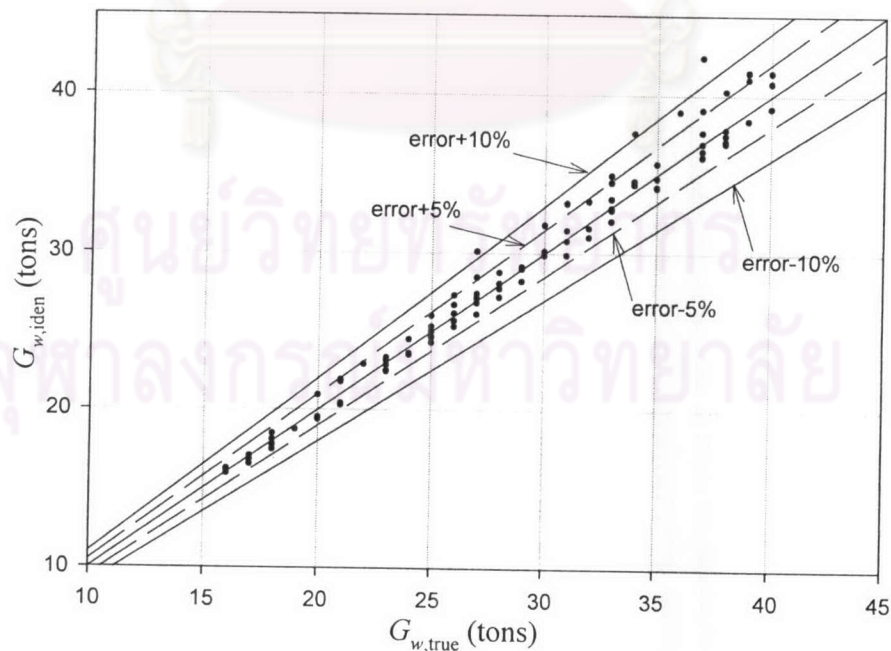
หลังจากนั้นหาความเครียดด้วยวิธีการเดียวกันกับหัวข้อที่ 7.2 ซึ่งใช้ความเครียดที่ตำแหน่งต่างๆ 9 จุด เช่นเดียวกัน โดยสัญญาณที่ใช้จะถูกแบ่งช่วงข้อมูลออกเป็น 250 ช่วงเท่าๆกัน

8.4 การหาน้ำหนักรถ 100 คันโดยพิจารณาผลการบิดของสะพาน

หลังจากได้ข้อมูลสัญญาณความเครียดในหัวข้อ 8.3 แล้ว นำข้อมูลดังกล่าวมาหาน้ำหนักด้วยวิธีไดนามิคโปรแกรมมิ่ง ซึ่งใช้แบบจำลองที่เป็นชิ้นส่วนแผ่น (plate element) โดยแบ่งออกเป็น 48 เอลิเมนต์ (ด้านกว้าง 4 เอลิเมนต์ ด้านยาว 12 เอลิเมนต์) และมีระดับชั้นความเสรี (n) เท่ากับ 175

การคำนวณหาน้ำหนักรถ จะทำตามขั้นตอนต่างๆตามหัวข้อที่ 4.9 โดยมีค่า $P, A, B, Z,$ และ Q เหมือนกับสมการที่ (7.7)-(7.11) และมีค่าระยะห่างระหว่างเพลลา (s) ของรถแต่ละคันเท่ากับ 4.8 เมตร

การหาน้ำหนักรถ 100 คันโดยพิจารณาผลการบิดของสะพานจะได้ผลดังรูป 8.4 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 % และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 3.52 % จากรูป 8.4 จะเห็นได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5% และมีบางส่วนที่อยู่ในช่วง 5 % ถึง 10 % และส่วนน้อยซึ่งมีอยู่ 3 คันที่เกิน 10 % โดยความคลาดเคลื่อนสูงๆ ที่เกิดขึ้นจะเกิดจากรถมีความเร็วสูงและความขรุขระมีค่าสูงพร้อมๆ กัน ดังตารางที่ 8.4 และจากการวิเคราะห์เชิงสถิติหากสมมติให้การกระจายตัวของค่าความคลาดเคลื่อนเป็นแบบปกติพบว่าความน่าจะเป็นที่ค่าความคลาดเคลื่อนจะมีค่าน้อยกว่า 5% เท่ากับ 0.83 และความน่าจะเป็นที่ค่าความคลาดเคลื่อนจะมีค่าน้อยกว่า 10 % เท่ากับ 0.99

รูปที่ 8.4 น้ำหนักของรถ 100 คันที่ทำได้จากวิธีไดนามิคโปรแกรมมิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับน้ำหนักจริงโดยพิจารณาผลการบิดของสะพาน

ตารางที่ 8.4 ความคลาดเคลื่อนในการหาน้ำหนักสูงสุด 5 อันดับแรกในกรณีที่พิจารณาผลการบิดของ
สะพาน

No.	G_w (tons)	R (%)	v (m/s)	h (cm)	T (%)	error (%)
52	37	20	23	1.9	30	14.54
6	27	12.5	25	1.6	30	11.57
44	34	15	25	2	2.5	10.57
2	36	25	25	1.2	10	8.18
27	31	22.5	25	0.7	0	7.02

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย